

Bódi-Schubert Anikó – Pataki Tibor – Réthy Barbara:

Megújul a forint

A bankjegykibocsátási program folytatása a megújult 20 000 forintossal

2014-ben a jegybank cikksorozatot indított, amelyben a megújított forint bankjegyek kibocsátásának indokairól, a készpénzes címletstruktúrát meghatározó stratégiai döntési szempontokról, valamint az új tízezer forintos bankjegyről adtunk tájékoztatást.

Folytatva a fejlesztett bankjegyek kibocsátásához kapcsolódó ismeretterjesztési gyakorlatot, felelevenítjük a megújított bankjegyek forgalomba hozatalának szakmai indokait, bemutatjuk az idei évben kibocsátásra kerülő megújult 20 000 forintos bankjegyet.

Miért van szükség a bankjegyek megújítására?

A megújított bankjegyekről 2014-ben közzétett publikációink¹ részletesen elemezték, hogy milyen szakmai érvek és készpénzforgalmi körülmények tették indokolttá a jegybank fejlesztett bankjegyek kibocsátásáról való döntését. Cikkünk első részében röviden újra áttekintjük ezeket a szempontokat.

Fontosnak tartjuk kiemelni, hogy **a forintbankjegyek fejlesztése mellett szóló legfontosabb szakmai érv** az ún. **technológiai avulás megelőzése** volt. Ha csak a saját, személyes környezetünkben tekintünk az elmúlt kb. 15 évben végbement számítástechnikai fejlődés ütemére, könnyű belátni, hogy ugyanez a dinamika mit jelenthet a bankjegyek működési környezetében. Ezek a készpénzforgalmat a mindennapokban aktívan befolyásoló körülmények, - így a bankjegyek gépi azonosíthatóságának és válogatásának szükségszerűsége és elterjedése a mindennapos fizetési műveletek, valamint a pénzügyi közvetítő szféra által

---

¹Lásd: <http://www.mnb.hu/bankjegy-es-erme/publikaciok/bodi-schubert-aniko-leszko-erika-pataki-tibor-rethy-barbara-megujul-a-forint-kozerthetoen-a-bankjegyvartasrol-es-fejlesztesselrol-2>

alkalmazott bankjegy-visszaforgatás során – összetett, új követelményeket állítanak a kibocsátó jegybankok elé. Úgy kell lépést tartani a korunkat meghatározó műszaki fejlődéssel, hogy a bankjegyek képesek legyenek biztosítani a készpénzforgalom zavartalan működését valamennyi érintett szereplő számára, legyen az a lakosság, egy pénztáros vagy éppen a bankjegyeket kezelő automata.

Az 1997 és 2001 között kibocsátott, jelenleg forgalomban levő bankjegysorozat, illetve az azokon található biztonsági- és úgynevezett gépi azonosító elemek már elérték azt a határt, melynek átlépésével az előzőekben említett, komplex technológiai környezeti kihívásokhoz való alkalmazkodásuk nehézkessé vált, ezért időszerű a korszerűsítésük. Természetesen a technológiai avulás nemcsak a forint bankjegyekre jellemző sajátosság, hiszen ennek megelőzését szolgálja az az általánosan követett nemzetközi jegybanki gyakorlat, mely szerint a forgalomban levő bankjegyeket, egyre sűrűsödő periódusokban korszerűbb változatokra cserélik.²

Ugyancsak látványos a fejlődés - az elmúlt másfél évtizedben és napjainkban is - azoknak a színes sokszorosító eszközöknek (fénymásolók, printerek) a terén, amelyek a hamisítók által is elterjedten használatosak. Ez arra ösztönzi a jegybankokat, hogy a pénzkezelő gépek miatti, előzőekben említett technológiai korszerűség biztosítása mellett, „örökzöld” szempontként tekintsenek a **bankjegyek hamisítás elleni védelmének fokozására – függetlenül a hamisítások pillanatnyi helyzetétől.**

Az 1997-től kibocsátott, jelenlegi forint bankjegysorozat hamisítását az eltelt 18 évben széles sávban történő hullámvész jellemezte. Figyelemre méltó tapasztalat volt, hogy – az 1997-től kibocsátott bankjegyek esetében e hullámvész felső értéke sem okozott forgalmi zavarokat a készpénzforgalomban³.

A hamisítás mértéke az utóbbi években a hasonló méretű, nemzeti valutával rendelkező országokkal történő összehasonlításban is kedvezőnek tekinthető,

---

² 2013-ban kezdődött meg a 2002-ben kibocsátott euro bankjegyek korszerűbb változatainak kibocsátása, emellett Európában ezzel egy időben, folyamatban van a svéd és norvég korona, a lengyel zloty és az angol font bankjegyek megújítása is.

³ Ugyanezen időszakban, 1999-ben a régi (1997 előtt kibocsátott) a hamisítás elleni védelem egy korábbi, meghaladott szintjét tükröző ún. „barna” 5000 forintosok hamisítása ugyanakkor olyan regionális pénzforgalmi zavarokat okozott, amely e címlet azonnali hatályú bevonásával volt kezelhető a Jegybank által.

jellemzője, hogy elsősorban a nagy értékű címletekre (20 000, 10 000 és 5 000 forintosok) koncentrálnak.

Így tehát azt mondhatjuk, hogy napjainkban hamisítási szempontból nem tapasztalható aggodalomra okot adó körülmény. Ugyanakkor a kibocsátói felelősség okán az MNB – mint általában a jegybankok – akkor jár el körültekintő gondossággal, ha nem egy már bekövetkezett krízishelyzetben, hanem „nyugalmi időszakban”, megelőző jelleggel végzi el a hamisítás elleni védelem fokozását célzó fejlesztéseket, megteremtve a lehetőségét annak, hogy mindig egy lépéssel a hamisítók előtt járva elkerülhető legyen a megtévesztő, jó minőségű hamisítványok tömeges megjelenése.

A fejlesztett bankjegyek 2018-ig tartó kibocsátási programjának második eleme a 20 000 forintos, mely 2015. december 14-én került forgalomba.

Hasonlóan az előző évben alkalmazott gyakorlathoz, a jegybank ezúttal is megfelelő felkészülési időt biztosított a készpénzellátási lánc professzionális szereplői – így különösen a hitelintézetek, a posta, a pénzfeldolgozók és a kiskereskedők valamint különböző bankjegy-elfogadó automaták üzemeltetői – számára az új bankjegyek kezelésére való felkészüléshez. Az e szervezetek által üzemeltetett bankjegy elfogadó, befizető és feldolgozó gépeket ugyanis alkalmassá kell tenni arra, hogy az új bankjegy címleteket, valamint azok valódiságát és forgalomképességét felismerjék. Az érintett szereplők szakmai felkészülésének összehangolását az MNB jóval a megújított bankjegyek forgalomba kerülését megelőzően megkezdte, és folyamatosan nyomon követte.

Ennek megfelelően a megújított 20 000 forintosok forgalomba történő bevezetése is két lépcsőben történt. **Első lépésben, a kibocsátásról szóló rendelet kihirdetésével vált törvényes fizetőeszközzé az új 20 000 forintos bankjegy, 2015. szeptember 25-től. A forgalomban azonban csak a második lépést, azaz a jegybank által technológiailag támogatott és kontrollált felkészülési időszakot követően, 2015. december 14-től találkozhatunk velük.**

A műszaki szempontból történő előkészületekkel párhuzamosan az MNB kiemelt figyelmet fordít arra is, hogy elősegítse a kereskedelmi bankok, a Posta és a kiskereskedelmi láncok pénztárosainak szakmai felkészülését annak érdekében, hogy időben és kellő mértékben megismerhessék a megújított bankjegyet. Ezért a jegy-

bank 2015 szeptemberétől a megújított 20 000 forintos bankjegyre fókuszáló bankjegyszereti képzéseket tartott és tart folyamatosan az említett felhasználói célcsoportok számára. Emellett minden érdeklődő számára elérhető, nyomtatott és a jegybanki honlapon online ismeretanyaggal is segíti az új bankjegyen található biztonsági elemek ellenőrzésének lehetőségeinek elsajátítását.

A régi és a megújított 20 000 forintosok forgalomban való egyidejű használhatóságát illetően jelentős eltérés lesz a tavalyi évben kibocsátott, megújított 10 000 forintosokhoz képest. A **fejlesztett 20 000 forintosok, 2015. december 14-i forgalomba kerülése után**, néhány hónapos párhuzamos forgalmazást, s megfelelő felkészülést követően az MNB 2017 végén **bevonja a jelenleg még forgalomban levő, régi címletváltozatokat**. A következőkben bemutatjuk a fejlesztett 20 000 forintos bankjegyek legfontosabb jellemzőit.

Fejlődés és tradíció tükröződik az új bankjegyen

A megújult 20 000 forintos bankjegy - a már forgalomban lévő új 10 000 forintos bankjegyhez hasonlóan - megőrizte a forint bankjegyek igényes, művészi grafikai tradícióit (portré, hátoldali kép), azonban a fejlesztés során lehetőség nyílt több, a címlet azonosítását a lakosság, a pénzkezelők és a gépek számára is megkönnyítő, korszerű biztonsági elem alkalmazására.

A bankjegyre rátekintve jól látható, hogy színe eltér a korábbi 20 000 forintos színvilágától, biztosítva ezzel azt a fontos kritériumot, hogy a megújult bankjegyek ne csak egymástól, de a korábban forgalomba bocsátott címletektől is könnyen megkülönböztethetők legyenek.

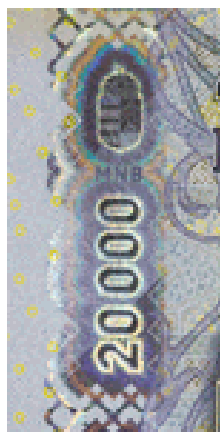

A bankjegy több olyan biztonsági elem található, mely a mindennapi vásárlások során is életszerű ellenőrzési lehetőséget biztosít bárki számára:

- a bankjegy papírjában lévő, fény felé tartva –átnézetben– ellenőrizhető vízjel, amelyben a portré mellett a címletérték is megjelenik.

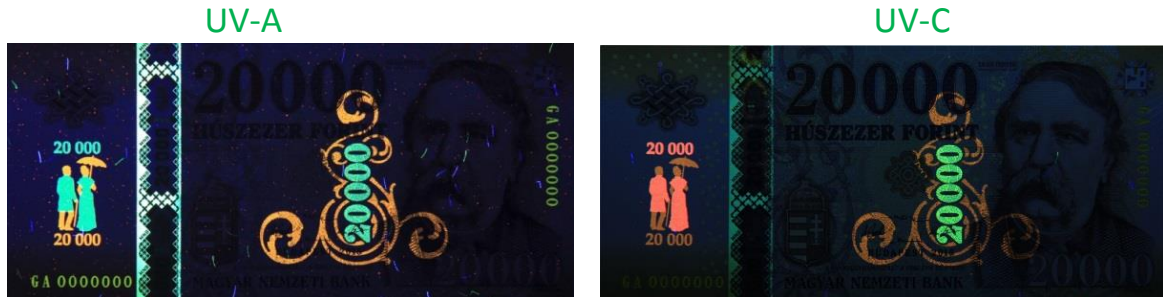

- könnyen ellenőrizhető a megújult hologram is, melyen jól láthatóan a 20 000 értékjelzés illetve Magyarország címere látható:

- A pénztárosok számára több, címlet-specifikus, UV A-C lámpával ellenőrizhető elem is található, ilyenek például a hologram fólia egyes elemei, továbbá a bankjegy közepén található nagyméretű értékjelzés és a körülötte található

díszítő motívum. Mindezek a pénztárosok számára is egyszerű lehetőségeket kínálnak a bankjegyek megbízhatóbb és gyorsabb ellenőrzésére.

- A könnyebb ellenőrizhetőség érdekében UV-A és UV-C fényben is több színben fluoreszkál a korabeli öltözetben látható sétáló pár képe:

A bankjegyekről és azok ellenőrzési lehetőségeiről további információk találhatóak a Magyar Nemzeti Bank honlapján.⁴

---

⁴ <http://www.mnb.hu/bankjegy-es-erme/bankjegyeink>